

поле розробки конкурентної стратегії банку та визначають рівень ефективності її практичної реалізації в цілому.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі автори вбачають у розробці методичних положень формування конкурентної стратегії банку з урахуванням результатів сегментації конкурентного середовища національного ринку банківських послуг.

Література: 1. Гнилицький М. В. Теоретичні засади дослідження глобальної конкуренції / М. В. Гнилицький // Бізнес-Інформ. – 2012. – № 12. – С. 59–62. 2. Яворська Т. В. Конкурентне регулювання страхового підприємництва України / Т. В. Яворська // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 8 (146). – С. 115–123. 3. Ковальська Л. Л. Методичні підходи до аналізу і оцінювання конкурентоспроможності регіону / Л. Л. Ковальська // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 3 (141). – С. 109–122. 4. Коваленко Я. В. Конкурентна позиція банку: стратегічно-інноваційні аспекти / Я. В. Коваленко, О. Й. Шевцова // Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Економіка". – 2011. – Вип. 5 (3). – С. 101–108. 5. Степаненко О. П. Оцінювання ефективності функціонування та розвитку банківської системи / О. П. Степаненко // Економіка розвитку. – 2013. – № 1 (65). – С. 5–10. 6. Шевцова М. Ю. Ринок банківських послуг: динаміка розвитку та сегментації / М. Ю. Шевцова, Ю. О. Соловник // Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Економіка". – 2011. – Вип. 5 (2). – С. 149–155. 7. Вовк В. Я. Стратегічне управління конкурентоспроможністю банків : монографія / В. Я. Вовк. – Х. : НТМТ, 2011. – 336 с.

References: 1. Hnylytskyi M. V. Teoretychni zasady doslidzhennia hlobalnoi konkurentsii / M. V. Hnylytskyi // Biznes-Inform. – No. 12. – 2012. – P. 59–62. 2. Yavorska T. V. Konkurentne rehu-liuvannia strakhovoho pidpriemnytstva Ukrainy [Competitive Control of the Insurance Business] / T. V. Yavorska // Aktualni problemy ekonomiky. – 2013. – No. 8 (146). – P. 115–123. 3. Kovalska L. L. Metodichni pidkhody do analizu i otsiniuvannia konkurentospromozhnosti rehionu [Methodical Approaches to Analysis and Evaluation of the Region's Competitiveness] / L. L. Kovalska // Aktualni problemy ekonomiky. – 2013. – No. 3 (141). – P. 109–122. 4. Kovalenko Y. V. Konkurentna pozytsiia banku: stratehichno-innovatsiini aspekty / Y. V. Kovalenko, O. I. Shevtsova // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Serii "Ekonomika". – 2011, Issue 5 (3). – P. 101–108. 5. Stepanenko O. P. Otsiniuvannia efektyvnosti funktsionuvannia ta rozvytku bankivskoi systemy [Evaluation of the Bank System Performance and Development] / O. P. Stepanenko // Ekonomika rozvytku. – 2013. – No. 1 (65). –

P. 5–10. 6. Shevtsova M. Yu. Rynok bankivskykh posluh: dynamika rozvytku ta sehmentatsii / M. Yu. Shevtsova, Yu. O. Solovnyk // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Serii "Ekonomika". – 2011. – Issue 5 (2). – P. 149–155. 7. Vovk V. Ya. Stratehichne upravlinnia konkurentospromozhnistiu bankiv : monohrafiia [Strategic Management of the Bank Competitiveness : monograph] / V. Ya. Vovk. – Kh. : NTMT, 2011. – 336 p.

Інформація про авторів

Вовк Вікторія Яківна – докт. екон. наук, доцент, професор кафедри економіки та фінансів Харківського національного університету внутрішніх справ (61080, Україна, м. Харків, пр. 50-річчя СРСР, 27, e-mail: victoriavovk@mail.ru).

Урусова Світлана Сергіївна – аспірант кафедри економіки та фінансів Харківського національного університету внутрішніх справ (61080, Україна, м. Харків, пр. 50-річчя СРСР, 27, e-mail: svurusova@gmail.com).

Інформація об авторах

Вовк Вікторія Яковлевна – докт. екон. наук, доцент, професор кафедри економіки та фінансів Харківського національного університету внутрішніх справ (61080, Україна, г. Харків, пр. 50-ліття СССР, 27, e-mail: victoriavovk@mail.ru).

Урусова Светлана Сергеевна – аспірант кафедри економіки та фінансів Харківського національного університету внутрішніх справ (61080, Україна, г. Харків, пр. 50-ліття СССР, 27, e-mail: svurusova@gmail.com).

Information about the authors

V. Vovk – Doctor of Science in Economics, Associate Professor, Professor of Economics and Finance Department of Kharkiv National University of Internal Affairs (27, 50-richchia SRSR Ave., 61080, Kharkiv, Ukraine, e-mail: victoriavovk@mail.ru).

S. Urusova – postgraduate student of Economics and Finance Department of Kharkiv National University of Internal Affairs (27, 50-richchia SRSR Ave., 61080, Kharkiv, Ukraine, e-mail: svurusova@gmail.com).

Рецензент
докт. екон. наук,
професор Колодізев О. М.

Стаття надійшла до ред.
20.11.2013 р.

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ПРІОРИТЕТНИХ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ

УДК 330.331

Фарат О. В.

Наведено основні проблемні сторони розвитку економіки України та причини ситуації, що склалася на державному ринку. Визначено та розглянуто перелік і короткий опис стану вітчизняних пріоритетних галузей. Розглянуто сутність інвести-

ційних та інноваційних процесів у країні, їх відмінні риси й особливості розвитку в сучасних умовах. Встановлено, що для належного прогресивного розвитку держави необхідно брати до уваги як механізми саморегуляції ринку, так і фактори, які підлягають регулюванню з боку уповноважених органів. Виявлено, що національна економіка перебуває в кризовому стані та потребує відновлення шляхом здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності, ефективність якої необхідно контролювати не лише на конкретних підприємствах, а й загальнодержавними нормативно-правовими актами.

Ключові слова: інновація, інвестиція, пріоритетна галузь, інноваційно-інвестиційна діяльність, базові галузі економіки, державна інноваційна політика.

ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ НА РАЗВИТИЕ ПРИОРИТЕТНЫХ ОТРАСЛЕЙ УКРАИНЫ

УДК 330.331

Фарат А. В.

Приведены основные проблемные стороны развития экономики Украины и причины сложившейся ситуации на государственном рынке. Определены и рассмотрены перечень и краткое описание состояния отечественных приоритетных отраслей. Рассмотрена сущность инвестиционных и инновационных процессов в стране, их отличительные черты и особенности развития в современных условиях. Определено, что для надлежащего прогрессивного развития государства необходимо учитывать как механизмы саморегуляции рынка, так и факторы, которые подлежат регулированию со стороны уполномоченных органов. Обнаружено, что национальная экономика находится в кризисном состоянии и нуждается в восстановлении путем осуществления инновационно-инвестиционной деятельности, эффективность которой необходимо контролировать не только на конкретных предприятиях, но и общегосударственными нормативно-правовыми актами.

Ключевые слова: инновация, инвестиция, приоритетная отрасль, инновационно-инвестиционная деятельность, базовые отрасли экономики, государственная инновационная политика.

IMPACT OF INNOVATION AND INVESTMENT PROCESSES ON THE DEVELOPMENT OF PRIORITY SECTORS OF UKRAINE

UDC 330.331

O. Farat

The main problematic sides of Ukraine's economy and the reasons for the current situation on the national market are presented. The list and a short description of the national priority branches were identified and reviewed. The essence of investment and innovation processes in the country, their distinctive features and characteristics of present-day development were considered. A proper progressive development of the country was found to take into account both market self-regulation mechanisms and factors which are subject to regulation by the competent authorities. The national

economy is found to be in crisis and require recovery by providing innovation and investment activity whose effectiveness should be monitored not only at specific companies, but by national legislation as well.

Keywords: innovation, investment, priority branch, innovation and investment activity, basic industries, state innovation policy.

На сучасному етапі в умовах кризи та глобального науково-технічного прогресу більшість галузей економіки України знаходяться на низькому рівні порівняно з розвиненими країнами світу. Це зумовлює відплив вітчизняного та закордонного інвестиційного капіталу і, як наслідок, призупинення інноваційного та науково-технічного розвитку держави. Тому важливим є визначення впливу наведених процесів на розвиток економіки, в тому числі на її пріоритетні галузі. Особливого значення набуває виявлення напрямів розвитку, які потребують капітальних вкладень та прогресивних моделей оновлення.

Активне зростання взаємозв'язку інновацій та інвестицій відіграє важливу роль у науково-технічній модернізації економіки. Аналіз впливу інноваційно-інвестиційних процесів необхідний для кращого розуміння проблеми низького рівня розвитку економіки України. Тому важливо врахувати сучасні позитивні та негативні тенденції даного процесу під час визначення пріоритетних галузей.

Поняттю інвестиційно-інноваційної діяльності була присвячена низка робіт зарубіжних та вітчизняних вчених. Зокрема, над вивченням даного явища працювали В. Геєць, І. Герасименко, М. Дмитренко, З. Кучерява, В. Петрушевська [1 – 5] та ін.

Зазначені експерти досить глибоко вивчають основні аспекти інноваційної та інвестиційної діяльності в Україні. Але інтенсивність впливу на економіку та ступінь залежності між цими галузями почали досліджуватись відносно недавно і потребують більш детального вивчення даного питання.

Метою статті є визначення пріоритетних галузей економіки України, виявлення та обґрунтування взаємозв'язку інноваційно-інвестиційних процесів та їх впливу на розвиток цих галузей.

На сучасному етапі економічного розвитку характерною для України є зміна пріоритетних напрямів прогресу [4]. Стратегічною метою стає становлення потужної демократичної держави зі стабільним економічним становищем.

У зв'язку з постійними проблемами в усіх сферах життя країни істотно зменшилися темпи прогресивного зростання, технологічної модернізації, знизився рівень конкурентоспроможності продукції вітчизняного виробництва як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках [6].

Аналізуючи ситуацію, що спостерігається в державній економіці, легко виявити, що пріоритетні галузі економіки не можуть розвиватись, спираючись лише на механізм саморегуляції ринку. Для цього необхідно поєднати регулювання держави у вигляді правового забезпечення та контролю за інноваційно-інвестиційними процесами.

Під час вибору пріоритетних галузей розвитку економіки слід звернути увагу на практику іноземних держав, що забезпечить конкурентоспроможність країни на світовому ринку [6].

На сьогодні Україну можна назвати державою з досить сильною базою індустрії та високим забезпеченням

ресурсами. Але нестача капіталу, науково-технічного розвитку та підтримки держави спричинила переважання галузей, які видобувають сировину або виробляють напівфабрикати для експорту. Як наслідок, рівень завантаження потужності підприємств у цих сферах прямо залежить від наявності попиту глобального ринку [6].

Зниження попиту на зовнішньому ринку та зростання розмірів імпорту підтверджують поступове зменшення кількості напрямів підвищення рівня економіки. Причинами цього стали диспропорції у структурі промисловості, науково-технічна відсталість виробництва, фізичний та моральний знос основних фондів на підприємствах та, як наслідок цього, неефективне використання ресурсів і виробничої потужності [6].

Значні відмінності та різноманітність природно-кліматичних, соціокультурних і техніко-економічних факторів зумовлюють необхідність у диференційованому використанні стратегічних підходів для визначення пріоритетних галузей економіки [3].

Для вибору найефективніших шляхів зростання економічного потенціалу України доцільно провести моніторинг наявної ситуації та умови її виникнення. У статті 2 Закону України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" науково й економічно обґрунтовані пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Згідно з цим Законом визначено напрями провадження інноваційної діяльності, що спрямовані на забезпечення економічної безпеки держави, створення високотехнологічної, конкурентоспроможної, екологічно чистої продукції, надання високоякісних послуг та збільшення експортного потенціалу держави з ефективним використанням вітчизняних та світових науково-технічних досягнень [7].

У процесі вибору пріоритетних галузей для провадження державної інноваційно-інвестиційної політики критеріями можуть бути:

- наявність різних джерел залучення капіталу та загальна комерційна корисність;
- рівень науково-технічного, патентного, ліцензійного та інформаційного забезпечення;
- кадрова та інтелектуально-освітня розвинутість;
- зовнішньоекономічна, соціокультурна та екологічна ефективність інновації [8].

Згідно з Програмою розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, базовими галузями економіки, в яких реалізуються інвестиційні та інноваційні проекти, є паливно-енергетичний, агропромисловий, житлово-комунальний і машинобудівний комплекси та транспортна інфраструктура [9]. Розвиток наведених галузей здійснюється в довгостроковому (стратегічному) періоді, тобто до 10 років, і в середньостроковому періоді (до 5 років) [7].

Прискорення перебігу інвестиційно-інноваційних процесів – це підґрунтя науково-технічного прогресу пріоритетних галузей економіки. На сучасному етапі ця активізація залежить від державної фінансової, нормативно-

правової та освітньої підтримки, а в майбутньому заporукою щораз вищих тенденцій динаміки даних процесів стане інноваційна модель економічного розвитку пріоритетних галузей господарства [1, с. 155].

На сучасному етапі державній інноваційній діяльності притаманні розбіжності між наявним досить значним потенціалом та низькою ефективністю його використання в процесі практичної реалізації. Тому під час розробки загальноекономічних довгострокових стратегій розвитку інноваційно-інвестиційних процесів важливо враховувати базові пріоритетні галузі економіки та можливість регулювання їх розвитку [5, с. 137–141].

Існує ряд стратегій здійснення інноваційної діяльності [10]: технологічного прориву (з використанням абсолютно нових підходів та методів реалізації стратегії) та технологічного запозичення (у процесі реалізації інновацій беруться до уваги наявний досвід та сформовані стратегії). Вони передбачають використання різних інструментів і механізмів. Вибір найбільш ефективної вимагає узгодження та зіставлення можливих результатів втілення стратегії з очікуваними.

Основним результатом впливу інноваційно-інвестиційної діяльності на базові галузі економіки передбачається вихід із кризової ситуації та підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Але розвиток інноваційних процесів неможливий без належного регулювання та фінансування, оскільки потребує залучення великої кількості кадрових, технологічних та сировинних ресурсів. Тому взаємозв'язок інвестиційної політики зі впровадженням нововведень є очевидним. Це підтверджує необхідність розглядати дані поняття в нерозривному контексті та визначати їх сукупний вплив на пріоритетні галузі економіки України.

Відповідно до Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні можна виділити наступні проблеми в перебігу інноваційно-інвестиційних процесів:

- недостатній розвиток науково-технічної та нормативно-правової бази щодо інноваційної діяльності;
- застаріле обладнання вітчизняних підприємств і, як наслідок, висока енерго- та ресурсоемність виробництва;
- низьку платоспроможність населення, суб'єктів підприємницької діяльності та держави в цілому, що зумовлює малу активність інвестицій у реалізацію нововведень;
- недосконалість патентного й ліцензійного забезпечення інтелектуальної власності та недотримання учасниками господарювання законодавчих вимог, що стосуються захисту прав на нематеріальні активи;
- низький рівень державної підтримки застосування інновацій на практиці вітчизняними підприємствами різного розміру, в тому числі у високотехнологічних галузях, та відсутність контролю за інвестуванням цих напрямів [9].

Наявність перелічених проблем зумовлює негативний вплив на розвиток пріоритетних галузей економіки України, гальмує зростання потенціалу цих галузей та їх високоєфективної діяльності. Для подолання цих бар'єрів важливою є оперативна реалізація стратегічних інноваційно-інвестиційних пріоритетів держави.

Важливо також брати до уваги те, що для сучасної промисловості країни притаманна реструктуризація прав власності на підприємства. Це зумовлено масовими процесами роздержавлення та приватизації в країні. Тому економічний розвиток пріоритетних галузей та промисловості в цілому прямо залежить від реструктуризації відносин власності та реформування організаційно-технічного підґрунтя діяльності вітчизняних підприємств [11].

Вплив інноваційно-інвестиційної діяльності на базові галузі доцільно розглядати, враховуючи наступну послідовність етапів: виявлення проблеми – шляхи її вирішення – постановка завдання. Це зумовлено необхідністю перебудови механізму управління державними пріоритетами для найбільш ефективного використання національного потенціалу та ресурсів у напрямі розвитку економіки [1, с. 157].

Для формування належного впливу інноваційно-інвестиційних процесів необхідно спрямувати їх реалізацію на розвиток пріоритетних галузей економіки із застосуванням досягнень науково-технічного прогресу, нових можливостей фінансового-комерційного та інформаційного середовища. Це зумовлено необхідністю стимулювання виникнення нововведень у тих напрямках, що забезпечать високі конкурентні позиції вітчизняної продукції на всіх ринках [3].

З метою організації цілеспрямованого державного управління перебігом інноваційно-інвестиційних процесів було затверджено Державну програму активізації розвитку економіки на 2013 – 2014 роки.

Даним документом передбачається отримання наступних результатів впливу інновацій та їх інвестування на розвиток пріоритетних галузей:

зростання реального валового внутрішнього продукту на 2,5 – 3,4 відсотка у 2013 році та на 3 – 4 відсотки у 2014 році;

забезпечення підтримки оптимального рівня інфляції у межах 5 – 6 відсотків у 2013 – 2014 роках;

утримання у 2013 році дефіциту державного бюджету в межах 3,2 відсотка від валового внутрішнього продукту;

забезпечення у 2013 році перерозподілу валового внутрішнього продукту через зведений бюджет на рівні 29,5 відсотка;

утримання у 2013 році граничного обсягу державного боргу на рівні 30,6 відсотка від валового внутрішнього продукту;

зниження податкового навантаження, що забезпечить зменшення частки тіньового сектору економіки;

збільшення кількості суб'єктів малого підприємництва та осіб, зайнятих у малому підприємстві;

запобігання прихованому виведенню капіталу за кордон; забезпечення надходження до державного бюджету коштів від приватизації в обсязі 27,9 млрд грн протягом 2013 – 2014 років;

збільшення обсягу імпортозаміщення сільськогосподарської техніки до 20 відсотків;

збільшення не менш як у 1,5 раза обсягу виробництва ракетно-космічної техніки;

збільшення частки вітчизняної фармацевтичної продукції на внутрішньому ринку у середньостроковій перспективі на 5 – 10 відсотків;

щорічне зниження рівня енергоемності валового внутрішнього продукту на 1,5 – 3 відсотки;

збільшення обсягу реалізації вітчизняної сільськогосподарської продукції на внутрішньому ринку на 25 відсотків;

збільшення експорту товарів та послуг на 2,3 відсотка у 2013 році та на 10,8 відсотка у 2014 році;

щорічне збільшення обсягу залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій на 1 – 1,5 млрд дол. США протягом 2013 – 2014 років [6].

Отже, для забезпечення найбільш ефективного розвитку держави необхідно встановити його основні пер-

спективні напрями, джерела фінансування та шляхи вирішення проблем. Мінімізація витрат ресурсів та капіталу на досягнення цілей може бути забезпечена лише за умов виділення пріоритетних галузей економіки України на основі моніторингу сучасної ситуації із застосуванням відповідних критеріїв значущості того чи іншого напрямку.

Виявлення впливу інноваційно-інвестиційних процесів на розвиток економіки доцільно здійснювати окремо для коротко- і середньострокового періодів і окремо на довгострокову перспективу, враховуючи відповідні стратегічні програми.

Безумовність взаємозв'язку інновацій та інвестиційної діяльності підтверджує їх комплексний вплив на економіку, а також на пріоритетні галузі економіки України, а саме: паливно-енергетичний, агропромисловий, житлово-комунальний і машинобудівний комплекси та транспортну інфраструктуру.

Лише найефективніша реалізація державної інноваційної та інвестиційної політики надасть можливість виходу з кризи і швидкого зростання рівня економіки в цілому, а також підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на глобальному ринку.

Продовження та поглиблення досліджень у даній галузі необхідне для реалізації програм розвитку пріоритетних галузей України та здійснення контролю за цими процесами не лише з боку держави так, а й з урахуванням інтересів суб'єктів господарювання та потенційних інвесторів. Лише правильне застосування на практиці отриманих результатів дозволить забезпечити загальний розвиток економіки держави і, зокрема, високотехнічних та наукоємних галузей у перспективі.

Література: 1. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія : у 2 ч. Ч. 1 / за ред. В. М. Гейця, А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 389 с. 2. Герасименко І. Державні пріоритети управління інвестиційними процесами в комплексному регіональному розвитку [Електронний ресурс] / І. Герасименко // Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток". – 2011. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=439>. 3. Дмитренко М. Роль держави у підтримці та стимулюванні інноваційної діяльності / М. Дмитренко // Вісник Української академії банківської справи. – 2003. – № 1 (14). – С. 77–81. 4. Кучерява З. Правове забезпечення інноваційного розвитку в Україні [Електронний ресурс] / З. Кучерява. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/13958>. 5. Петрушевська В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційних пріоритетів динамічного розвитку економіки України / В. Петрушевська // Стратегія інноваційного розвитку підприємств України : збірник наукових праць. – К. : КНУТД, 2003. – С. 137–141. 6. Державна програма активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки, затверджена постановою КМУ від 27 лютого 2013 р. № 187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246812864&cat_id=246812855. 7. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України № 3715-VI від 08.09.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19–20. – С. 166. 8. Пріоритети технологічного розвитку України : Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2002 році. – К. : Інф. вид. Центру Держкомстату України, 2003. – 83 с. 9. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в

Україні, затверджена постановою КМУ від 2 лютого 2011 р. № 389 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=389-2011-%EF>. 10. Левитская А. Направления стратегического управления инновационным развитием региона / А. Левитская // Актуальные проблемы экономики. – 2013. – № 6 (144). – С. 323–324. 11. Бондар-Підгурська О. Гармонізація відносин власності промисловості України в контексті інноваційного соціально орієнтованого розвитку / О. Бондар-Підгурська // Економіка розвитку. – 2013. – № 1 (65). – С. 54.

References: 1. Priorytety natsionalnogo ekonomichnogo rozvytku v konteksti hlobalizatsiinykh vyklykiv : monohrafiia : u 2 ch. Ch. 1 [Priorities of the National Economic Development in Terms of Globalization Challenges : monograph : in 2 vol. Vol. 1] / za red. V. M. Heitsia, A. A. Mazaraki. – K. : KNTEU, 2008. – P. 155–157. 2. Herasymenko I. Derzhavni priorytety upravlinnia investytsiinykh protsesamy v kompleksnomu rehionalnomu rozvytku [Electronic resource] / I. Herasymenko // Elektronne naukove fakhove vydannia "Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok". – 2011. – Access mode : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=439>. 3. Dmytrenko M. Rol derzhavy u pidtrymtsi ta stymuliuванні innovatsiinoi diialnosti / M. Dmytrenko // Visnyk Ukrainiskoi akademii bankivskoi spravy. – 2003. – No. 1 (14). – P. 77–81. 4. Kucheriava Z. Pravove zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku v Ukraini [Electronic resource] / Z. Kucheriava. – Access mode : <http://www.minjust.gov.ua/13958>. 5. Petrushevska V. Derzhavne rehuliuвання innovatsiino-investytsiinykh priorytetiv dynamichnogo rozvytku ekonomiky Ukrainy / V. Petrushevska // Stratehiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv Ukrainy : zbirnyk naukovykh prats. – K. : KNUTD, 2003. – P. 137–141. 6. Derzhavna prohrama aktivizatsii rozvytku ekonomiky na 2013–2014 roky, zatverdzhena postanovoiu vid 27 liutoho 2013 r. No. 187 [Electronic resource]. – Access mode : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246812864&cat_id=246812855. 7. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini : Zakon Ukrainy No. 3715-VI vid 08.09.2011 r. // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2012. – No. 19–20. – P. 166. 8. Priorytety tekhnolohichnogo rozvytku Ukrainy : Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy pro vnurishnie i zovnishnie stanovishche Ukrainy u 2002 rotsi. – K. : Inf. vyd. Tsentru Derzhkomstatu Ukrainy, 2003. – 83 p. 9. Prohrama rozvytku investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti v Ukraini, zatverdzhena postanovoiu KMU vid 2 liutoho 2011 r. No. 389 [Electronic resource]. – Access mode : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=389-2011-%EF>. 10. Levitskaya A. Napravleniya strategicheskogo upravleniya innovatsionnym razvitiem regiona [Directions in Strategic Management of Region's Innovative Development] / A. Levitskaya // Aktualni problemy ekonomiky. – 2013. – No. 6 (144). – P. 323–324. 11. Bondar-Pidhurska O. Harmonizatsiia vidnosyn vlasnosti promyslovosti Ukrainy v konteksti innovatsiinoho sotsialno oriientovanoho rozvytku [The Harmonization of Property Relations in Industry of Ukraine in the Context of Innovative Socially Oriented Development] / O. Bondar-Pidhurska // Ekonomika rozvytku. – 2013. – No. 1 (65). – P. 54.

Інформація про автора

Фарат Олександра Володимирівна – канд. екон. наук, доцент кафедри екологічної політики та менеджменту природоохоронної діяльності Інституту екології, природоохоронної діяльності та туризму імені Вячеслава Чорновола Національного університету "Львівська політехніка" (79057, Україна, м. Львів, вул. Генерала Чупринки, 130, e-mail: faratik@mail.ru).

Информация об авторе

Фарат Александра Владимировна – канд. экон. наук, доцент кафедры экологической политики и менеджмента природоохранной деятельности Института экологии, природоохранной деятельности и туризма имени Вячеслава Чорновола Национального университета "Львовская политехника" (79057, Украина, г. Львов, ул. Генерала Чупринки, 130, e-mail: faratik@mail.ru).

Performance Department of Vyacheslav Chornovil Institute of Ecology, Nature Protection and Tourism of National University "Lviv Polytechnic" (130 General Chuprynka St, 79057, Lviv, Ukraine, e-mail: faratik@mail.ru).

Information about the author

O. Farat – PhD in Economics, Associate Professor of the Environmental Policy and Management of Environmental

Рецензент

*докт. экон. наук,
профессор Попов О. Е.*

*Стаття надійшла до ред.
15.11.2013 р.*

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

УДК 330.338

Паршин Ю. І.

Проведено аналіз досліджень економічної ефективності, зокрема в напрямі використання понятійного апарату, методів та методик кількісної оцінки. Визначено актуальну проблему формування наукової основи прийняття обґрунтованих рішень щодо стратегічного управління регіональним розвитком. Розроблено алгоритм та формалізовану модель інтегральної оцінки ефективності економічного розвитку регіону з урахуванням економічного, соціального та екологічного аспектів.

Розроблено інформаційну базу для проведення досліджень ефективності економічного розвитку регіонів. Визначено рейтинг ефективності економічного розвитку, що дозволило здійснити розподіл регіонів України на умовні групи за рівнем розвитку.

Ключові слова: інтегральна оцінка, формалізована модель, регіональний розвиток, стратегічні рішення.

ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНА

УДК 330.338

Паршин Ю. И.

Проведен анализ исследований экономической эффективности, в частности в направлении использования понятийного аппарата, методов и методик количественной оценки. Определена актуальная проблема формирования научной основы принятия обоснованных решений по стратегическому управлению региональным развитием. Разработаны алгоритм и формализованная модель интегральной оценки эффективности экономического развития региона с учетом экономического, социального и экологического аспектов.

Разработана информационная база для проведения исследований эффективности экономического развития регионов. Определен рейтинг эффективности